

**VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD
Plenaire Vergadering
Agenda**

Vrijdag 27 november 2020 vanaf 9.30 uur

Videoconferentie

<https://www.facebook.com/raadvgc>

1. Begrotingsstukken van de Raad (R.v.O., art. 53)

- Begrotingswijziging 1 voor het dienstjaar 2020 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie – Stuk 9 (2020-2021) – Nr.1

Beraadslaging en stemmingen

- Begroting voor het dienstjaar 2021 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie – Stuk 9A (2020-2021) – Nr.1

Beraadslaging en stemmingen

2. Vragen (R.v.O., art. 58)

- Vraag van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het bevorderen van het sociaal contact tussen jongeren na de schooluren
- Vraag van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de toekomst meet- en weetcel
- Vraag van mevrouw Khadija Zamouri aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de buitenschoolse opvang
- Vraag van mevrouw Hilde Sabbe aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, inzake de viering van het Sinterklaasfeest en het personage van Zwarte Piet

- Vraag van mevrouw Cieltje Van Achter aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende Fred en Frieda en Brussel Helps

- Vraag van mevrouw Khadija Zamouri aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over online streaming van lessen

- Vraag van mevrouw Els Rochette aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de subsidie tussenkomst in de schoolkosten

- Vraag van de heer Fouad Ahidar aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de organisatie van de examens in het middelbaar onderwijs

- Vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de aansluiting van het onderwijs op de veranderende behoeften en vraag op de arbeidsmarkt

Actualiteitsvragen voor deze plenaire vergadering kunnen ingediend worden tot uiterlijk donderdag 26 november 2020 – 16.00 uur
Indienen kan UITSLUITEND via e-mail: stukken.raad@raadvgc.brussels

Datum van indiening : 18 november 2020

Vraag van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra

Onderwerp : Het bevorderen van het sociaal contact tussen jongeren na de schooluren

Geacht collegelid,

De impact van deze coronacrisis op jongeren is erg groot, zo bleek eerder uit verschillende onderzoeken en enquêtes. Het sociale leven van jongeren lijdt enorm onder de huidige coronamaatregelen. Ze missen veel van hun dagelijkse routines en activiteiten, en hebben hun vrienden en familie een hele tijd niet kunnen zien. Eenzaamheid is niet alleen een ernstig probleem bij ouderen, ook jongeren kampen helaas met het probleem, zeker in deze nare tijden. Spel, ontspanning en ontmoeting zijn broodnodig voor het mentale welzijn van kinderen en jongeren.

Jongeren hebben contact nodig met hun leeftijdsgenoten voor hun ontwikkeling. Dat bleek ook uit het gesprek die de raadsleden van de VGC hadden met de jongeren van het Koninklijk Atheneum van Etterbeek. Inzetten op sociale verbinding is dus een must.

Sport Vlaanderen heeft tijdens de vorige lockdown in snel tempo een initiatief uitgewerkt met HoWest: een volledig digitaal sportkamp, volledig coronaproof, de DigiSportkampen. De kinderen kregen sportieve opdrachten, die ze dan in interactie met elkaar, digitale interactie weliswaar, moesten uitvoeren. Het waren dikwijls jongeren en kinderen die elkaar niet kenden.

Dergelijk initiatief kan als inspiratie dienen om jongeren, in bijzonder scholieren, in contact te brengen met elkaar na de schooluren. Bijvoorbeeld op een alternatieve manier samen (digitaal) feesten en dansen, *DigiDans* als het ware.

In dat verband heb ik de volgende vragen:

- Welke rol kan de VGC spelen bij het aanreiken van alternatieve manieren om jongeren na de schooluren digitaal in contact te brengen met elkaar?
- Welke initiatieven m.b.t. het bevorderen van sociaal contact tussen jongeren na de schooluren heeft dit College gelanceerd of ondersteund? Welke initiatieven staan in de steigers?

Ik dank u alvast voor uw antwoord.

Datum van indiening : 11 november 2020

Vraag van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp : De toekomst meet- en weetcel

Mevrouw de Collegevoorzitter,

Zoals u weet werd de meet- en weetcel in 2008 opgestart om te dienen als studie- en expertisecentrum om de beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie wetenschappelijk te kunnen onderbouwen.

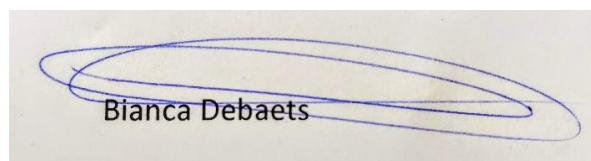
Tijdens de bespreking van de begrotingswijziging eerder dit jaar werd, bij het punt omtrent de cartografie van de kinderopvang, reeds toegegeven dat men de aanwervingen voor deze meet- en weetcel zou uitstellen tot het najaar en dat men met het vrijgekomen budget consultants zou betalen.

In Collegebesluit nr. 20202021-0206, van 29-10-2020, lezen we dat de meet- en weetcel opgeheven wordt en opgaat in de cel stedelijk beleid.

Uit de collegebesluiten die werden goedgekeurd op de vergaderingen in oktober blijkt dus dat het mandaat van de entiteitsverantwoordelijke niet wordt verlengd en dat de werking niet langer zal worden ondergebracht in een aparte cel van 4 VTE's, maar wel zal worden ingekanteld in de cel Stedelijk Beleid.

We weten allemaal dat grootte er niet toe doet, wél wat je (ermee) doet. Maar als we de beslissingen van het college op een chronologisch rijtje zetten, dat zijn er toch wel enkele vragen te stellen over "wat het College deed":

- Kan u deze beslissingen van het College en de chronologie, nader toelichten? Op welke manier werd de meet- en weetcel geëvalueerd om tot deze beslissing te komen en welke parameters werden daarbij gebruikt? Werden er bepaalde onregelmatigheden vastgesteld die ertoe geleid hebben dat deze cel niet langer onder de Leidend Ambtenaar zou kunnen functioneren maar letterlijk wordt geschrapt in het organogram en geïntegreerd in de cel Stedelijk Beleid? Kan u dit nader toelichten?
- Kan u toelichten op welke manier het beleid en initiatieven van het VGC-college in de toekomst verder gemonitord zal worden? Welke taakverdeling en coördinatie werd er reeds vastgelegd tussen deze 'nieuwe' meet- en weetcel en de cel Stedelijk Beleid?
- Kan u een stand van zaken geven van het overleg met de syndicale verantwoordelijken omtrent deze verandering? Welke zijn de eventuele knelpunten tijdens de besprekingen?
- Beschikt de cel stedelijk beleid vandaag over voldoende kennis om de beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie van de gemeenschapsbevoegdheden wetenschappelijk te onderbouwen en om de correcte analyse te maken uit de vergaarde cijfers ?
- Op welke manier verzekert de nieuwe plaats in het organigram van de VGC de nodige deskundigheid voor de verschillende beleidsdomeinen? Of zullen ook de cijfermedewerkers in de beleidsdomeinen (bijvoorbeeld monitoring capaciteit onderwijs) overgeheveld worden naar de cel stedelijk beleid ? Wanneer vinden en op welke manier zal dit geëvalueerd worden?
- En tenslotte: wanneer zal het college het nieuwe personeelsplan en organogram voorstellen aan de Raad? En kon deze beslissing om de Meet- & Weetcel te schrappen niet beter in dat kader genomen worden ?Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Bianca Debaets

Datum van indiening : 11 november 2020

Vraag van mevrouw Khadija Zamouri aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp : Buitenschoolse opvang

Beste Collegevoorzitter,

Het aantal gezinnen met kinderen blijft stijgen en de uitdagingen waar gezinnen met kinderen vandaag in Brussel dagelijks mee geconfronteerd worden, zijn talrijk. Daarnaast komt er nog eens bij dat we te maken hebben met een ongeziene crisis, die op zijn beurt diezelfde gezinnen voor nieuwe uitdagingen zet. Ik heb het over de buitenschoolse opvang. Ik ben blij dat de VGC haar regierol op vlak van kinderopvang en kwaliteitsvolle voor-en naschoolse opvang versterkt.

Daarnaast meen ik mij ook te herinneren dat de VGC zich heeft geengageerd om tot een betere samenwerking te komen en een betere afstemming op maat van de gezinnen die buitenschoolse opvang nodig hebben. De VGC heeft in de regeerverklaring zelfs gezegd dat ze het initiatief wil nemen om innovatieve projecten in verband met buitenschoolse opvang te stimuleren.

De herfstvakantie duurde dit jaar een week langer, tot 15 november. In de eerste plaats was het aan de ouders om in te staan voor de opvang van hun kinderen tijdens die extra week.

Vele ouders werken nu van thuis uit, maar dat is daarom niet makkelijker. Naar de de grootouders sturen – waar vaak beroep op werd gedaan – wordt op dit moment afgeraden. Het hoeft geen betoog dat het voor vele ouders een grote uitdaging is om te voorzien in opvang voor hun kind(eren). Daarbij komt nog dat de kerstvakantie ook voor de deur staat en ouders wellicht dezelfde problemen gaan ondervinden.

Ik zou om die reden graag enkele vragen stellen wat betreft die buitenschoolse opvang:

1. Hoe is de buitenschoolse opvang nu geregeld?
2. Was er voldoende buitenschoolse opvang tijdens de herfstvakantie en is er voldoende opvang voor de kerstvakantie?
3. Waar kunnen ouders terecht om zich in te schrijven. Zijn er duidelijke kanalen waarnaar ze doorverwezen kunnen worden?
4. Wat is de stand van zaken wat betreft de innovatieve projecten wat betreft buitenschoolse opvang?

Datum van indiening : 18 november 2020

Vraag van mevrouw Hilde Sabbe aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp : Inzake de viering het Sinterklaasfeest en het personage van Zwarte Piet

De Zwarte Piet-kwestie is al een aantal jaren aan de gang, maar oplossingen op maat van alle Brusselaars worden steeds uitgesteld. Naar aanleiding van recente gebeurtenissen rond de Black Lives Matter beweging, beslisten een aantal commerciële bedrijven om komaf te maken met afbeeldingen van Zwarte Piet: Lotus, Bol.com maar ook uitgeverij Clavis die beslist om geen boeken meer te drukken met tekeningen van Zwarte Piet. Zelfs Facebook kondigde aan afbeeldingen van Zwarte Piet te verbieden.

In ons land vielen de Black Lives Matter (Brussel, Gent, Antwerpen Luik...) betogingen bijna samen met de 60 jaar onafhankelijkheid van Congo, ex-kolonie van België.

Middenveldorganisaties en activisten van de Afrikaanse diaspora communiceerden hier uitbundig over, evenals de jarenlange strijd die ze in ons land voeren tegen discriminatie en racisme. Dit uitte zich ook in maatschappelijke en politieke acties zoals de federale Commissie van Waarheid en Verzoening, het Interfederaal Actieplan tegen racisme van de NAPAR-coalitie (n.a.v. het Durban-akkoord in 2001), de Brusselse resolutie rond dekolonisatie in de openbare ruimte en de oprichting van een werkgroep met experts die aanbevelingen voor het gewest zullen schrijven...

Het Sinterklaasfeest met bijhorend personage van Zwarte Piet is het bekendste voorbeeld van het gebruik van 'blackface' in onze regio en cultuur. De invloed van het koloniale verleden op de representatie van zwarte mensen in de westerse cultuur is reëel: de kolonisatie, tot slaaf maken en massaal transporteren van Afrikaanse bevolkingsgroepen naar Westerse kolonies hebben mede het beeld van de witte mens op de zwarte mens gevormd. Zoals met blackface wordt aangetoond, was het tot ver in de 20e eeuw nog genormaliseerd om zwarte mensen op die manier af te beelden. Het stereotypische uiterlijk van Zwarte Piet heeft betrekking op verschillende zaken:

- Het knechten- of slavenpak, dat verwijst naar de inferieure sociale positie van Zwarte Piet t.o.v. de witte Sinterklaas
- Het pikzwarte gezicht, hoewel hij door roet van de schoorsteen zwart zou zijn
- De felrode lippen, zodat ze opvallen en groter lijken, om het personage meer op een zwarte persoon te doen lijken
- Het kroeshaar: de pruik met zwarte krullen die het personage altijd op heeft

Naast het uiterlijk wordt het karakter van het personage ook op een racistische manier gekarikaturiseerd:

- De naam "Zwarte Piet": het personage zou gewoon "Piet" kunnen heten, of zoals reeds werd voorgesteld, "Regenboog-Piet", zonder dat de traditie daardoor volledig verandert
- Het personage versterkt de stereotypen over zwarte mensen dat ze graag dansen, de zak van de baas moeten dragen en altijd ja knikken. Zwarte Piet praat ook altijd een beetje dom.
- In Nederland sprak Zwarte Piet tot recent in televisieprogramma's bijvoorbeeld met een Antilliaans of Surinaams accent. Al wetende dat dat het grootste aandeel van zwarte mensen in Nederland uit de Antilliaanse en Surinaamse gemeenschappen komen, is het verband met het personage dus snel gelegd.

Kinderen met een donkere huidskleur maken elk jaar mee dat ze aan Zwarte Piet worden geassocieerd door leeftijdsgenoten, maar ook door onbeschofte en onwetende volwassenen. Dit heeft een negatieve psychologische impact op de kinderen voor hun zelfbeeld en hun begrip over hoe witte mensen zwarte mensen percipiëren. Zo blijkt uit het Amerikaanse

onderzoek “Black doll/white doll” (door Brown v. Board), dat vzw Bamko ook uitvoerde met Brusselse kinderen. Daarbij komt het gebrek aan rolmodellen (in het onderwijs, maar ook in de brede maatschappij) en de representatie hiervan, evenals de vaak negatieve portrettering van etnische (waaronder zwarte) minderheden in de media.

In het Gemeenschapsonderwijs wordt voor het Sinterklaasfeest aanbevolen om erover te waken dat er geen onbedoelde verwijzingen zijn naar Afrikaanse roots en/of slavernij, maar zoals in het voorgaande werd uitgelegd, zijn die inherent aan het personage van Zwarte Piet, of men de wil heeft om dat te zien of niet. Het Gemeenschapsonderwijs dient zijn uitspraken hierover dan ook te herzien.

In Brussel is de multiculturele diversiteit zodanig aanwezig dat de VGC de leiding kan nemen in de strijd tegen discriminatie en anti-racisme. Dat kan ook aan de hand van afspraken rond deze kindertraditie op VGC-niveau of vanuit verschillende onderwijskoepels en -bemiddelaars, dat elk jaar de (meer dan) nodige politieke en maatschappelijke discussies met zich meebrengt. Bovendien is het momenteel zo dat de private commerciële sector stappen voor heeft op een maatschappelijke en ethische kwestie die de jongsten van onze samenleving raakt.

Om die redenen zou ik graag de volgende vragen stellen:

- Stad Brussel zou tegen het huidige schooljaar richtlijnen uitwerken voor de viering van het Sinterklaasfeest. Zijn die beschikbaar en werden die gecommuniceerd naar de scholen? Op welke manier wordt nagegaan of zij die correct zullen toepassen?
- Heeft de VGC naar aanleiding van de gebeurtenissen eerder dit jaar via een van zijn instellingen een beleid uitgewerkt over deze jaarlijkse kindertraditie of andere jaarlijkse folkloristische gebeurtenissen om racisme en discriminatie tegen te gaan?
 - Hoe garandeert de Brusselse overheid de correcte ethische, niet-racistische uitvoering van gebeurtenissen waarbij kinderen het doelpubliek zijn?
 - Is er een anti-racisme beleid voor evenementen waar kinderen het doelpubliek zijn?
- Zal de VGC n.a.v. bovengenoemde gebeurtenissen dit jaar de steun aan organisaties die een expertise rond discriminatie en racisme ontwikkelden herbekijken?
- Kreeg het Onderwijscentrum Brussel (OCB) of het Centrum Leerlingenbegeleiding (CLB) n.a.v. de gebeurtenissen dit jaar vragen over hoe het Sinterklaasfeest in te vullen?
- Overweegt de VGC om inclusieve, anti-racistische benaderingen tot het Sinterklaasfeest te promoten en te ondersteunen in de komende jaren?
 - Welke budgetten kunnen hiervoor worden uitgetrokken?
 - Zijn samenwerkingen met experts over het onderwerp mogelijk?

Hilde Sabbe
18 november 2020

Datum van indiening : 18 november 2020

Vraag van mevrouw Cieltje Van Achter aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp : Fred en Frieda en Brussel Helps

Geachte collegelid,

Midden november lanceerden de Vlaams parlementsleden Lorin Parys en Jeremie Vaneeckhout de website www.FredenFrieda.be. Op die website kunnen vrijwilligers zich registreren als Fred of Frieda, een 'buddy' voor ouderen die nood hebben aan een babbel, een kaartje of een bloemetje, kortom aan sociaal contact. Het zijn directies van woonzorgcentra, zorgorganisaties of gemeentebesturen die voor bejaarden op zoek gaan naar een 'buddy'.

In Brussel hadden we tijdens de eerste lockdown het Brussel Helps initiatief dat trachtte vrijwilligers te koppelen aan organisaties en hulpbehoevenden. Ik herinner mij dat u een aantal weken geleden reeds aangaf dat het louter reactiveren van Brussel Helps geen oplossing biedt voor de situatie waarin we nu verkeren. U bevestigde toen dat we in feite gewoon nood hebben aan een Brussel Helps 2.0 waarbij de focus expliciet gelegd wordt op eenzaamheid en sociaal isolement. Dit is exact hetgeen Vlaanderen nu met Fred en Frieda bewerkstelligt.

Tijdens de vorige commissievergaderingen was al duidelijk dat wij rond dit thema allemaal op dezelfde lijn zitten. Ik denk dat dit het ideale moment is om te tonen dat wij ons samen achter een aantal concrete oplossingen kunnen scharen.

Graag had ik u hieromtrent volgende vragen gesteld:

1. Bent u in contact met Vlaamse woonzorgcentra en middenveldorganisaties in Brussel die beroep kunnen doen op en nood hebben aan vrijwilligers?
2. Zal u het FredenFrieda.be mee promoten, zodanig dat zo veel mogelijk contact-behoevenden en vrijwilligers elkaar kunnen vinden?
3. Heeft er een evaluatie plaatsgevonden van Brussel Helps? Wat neemt u hieruit mee?
4. Bent u reeds gestart met het Brussel Helps 2.0 initiatief? Ziet u hierbij een rol weggelegd voor FredenFrieda.be?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

Datum van de indiening : 18 november 2020

Vraag van mevrouw Khadija Zamouri aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Online streaming van lessen

Beste Collegelid,

Corona, het is voor iedereen een aanpassing van zijn of haar levensstijl. Telewerken is bijna het 'nieuwe normaal' geworden en dat geldt ook voor onze scholen. Leerlingen en leerkrachten moeten ook roeien met de riemen die ze hebben en van thuis uit les geven & les krijgen.

Iedereen van ons kent uiteraard de uitdagingen van telewerk; een slechte internetverbinding, teveel lawaai op de achtergrond, niet de juiste werkomgeving voorhanden, ... Voor onze leerlingen is dat niet anders. Ze krijgen thuis les via *online streaming* – een projectie van het krijtbord of de Powerpoint. Wat ik mij afvraag is hoe leerkrachten controleren of iedereen aandachtig is of kan volgen?

Een slechte internetverbinding, een haperende stream, lawaai op de achtergrond maakt het moeilijk – soms onmogelijk – voor leerlingen om op een optimale manier les te volgen. Van hun wordt uiteraard wel verwacht dat ze mee zijn en presteren op hun testen.

Ondanks deze uitdagende tijden moeten we er nog steeds voor zorgen dat leerlingen de leerstof meekrijgen en dat ze steeds uitgedaagd worden op een wijze die optimaal is voor het kind.

Ik zou u dan ook enkele vragen willen stellen hieromtrent:

1. Wat kan het VGC en het Gewest, met name het CIBG doen om dit probleem te verhelpen?
2. Op wie kunnen scholen beroep doen bij het online lesgeven om dit in optimale omstandigheden en inclusief te doen verlopen?

Datum van de indiening : 18 november 2020

Vraag van mevrouw Els Rochette aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: subsidie tussenkomst in de schoolkosten

In de plenaire vergadering van de Raad van de VGC van 30 oktober verwees u naar een subsidie van de VGC inzake schoolkosten, om de start van het schooljaar financieel draaglijker te maken voor gezinnen met financiële moeilijkheden. Schoolkosten zijn o.a. de aankoop van schoolboeken, turnkledij of vakspecifiek lesmateriaal (kappersscharen, keukenmessen). Nadat een school de subsidie heeft gekregen moet ze in een trimestriële rapportering de gedane tussenkomsten aangeven.

Scholen konden die subsidie aanvragen tot 31 oktober. In totaal was er een budget van 750.000 euro ter beschikking. Wanneer dergelijke middelen ter beschikking zijn, moeten ze optimaal aangewend worden en liefst ook helemaal opgebruikt.

Objectieve parameters zoals de SES-kenmerken bestaan al en zijn gekend. Soms is het beter de middelen te verdelen op basis van die parameters i.p.v. een administratieve last bij de scholen te leggen waarbij ze de gezinnen moeten selecteren en trimestrieel rapporteren. Als de administratieve last te groot is in verhouding tot de opbrengst, zullen er geen aanvragen komen.

Mijn vragen:

- Hoe was de respons op deze subsidieoproep? Hoeveel scholen hebben een aanvraag ingediend (voor hoeveel vestigingsplaatsen)? Over hoeveel leerlingen gaat het?
- Is het aantal aanvragen naar verwachting? In het geval van een lage respons, wat is hiervoor de verklaring? Hoe stuurt u bij in de toekomst om lage respons te vermijden? Als er budgetten ter beschikking zijn, moeten ze zo goed mogelijk worden opgebruikt.
- Zijn alle aanvragen gehonoreerd, m.a.w. kunnen alle scholen die de subsidie aanvroegen geholpen worden?
- Elke aanvragende vestigingsplaats krijgt van het totale beschikbare subsidiebudget een aandeel. Dat aandeel wordt berekend op basis van leerlingen met lage SES, ten opzichte van het totaal aantal leerlingen met lage SES (bij alle aanvragers). Wordt het budget van 750.000 euro volledig verdeeld? Indien niet en er is dus budget over, wat gebeurt er met dat overgebleven budget: wordt dat nog besteed? Zo ja, hoe, wanneer en waarvoor? Wat als het budget niet toereikend is?

Els Rochette
17-11-2020

Datum van de indiening : 18 november 2020

Vraag van de heer Fouad Ahidar aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: de organisatie van de examens in het middelbaar onderwijs

Op 17 november vond in de Raad een digitale dialoog plaats tussen leerlingen van het 5^e jaar van het KA Etterbeek en RVG-raadsleden. De jongeren spraken er open over hun leven in deze crisistijd, van de organisatie van het schoolgebeuren tot het sociaal leven. Een verslag van deze dialoog vertrekt gaat naar de ministers maar een thema dat erg leefde is zeer dringend en haal ik daarom hier aan.

Een punt waar de leerlingen duidelijk mee worstelen is de organisatie van de examens in december. De leerlingen vinden dit te vroeg en te veel. Volgens hen is veel leerstofachterstand nog niet voldoende ingehaald. Bovendien bouwden ze in de verlengde herfstvakantie nieuwe achterstand op. Daarbovenop komt dan nog dat veel individuele leerlingen de eerste maanden van het schooljaar extra schooltijd misten door ziekte of afwezigheid oor Corona. Op de achtergrond speelt ook mee dat veel jongeren niet goed in hun vel zitten. Leerlingen met concentratieproblemen signaleren ook dat ze minder gedaan krijgen met het digitale leren, ze missen ondersteuning. Zelf stelden veel leerlingen voor minder examens te organiseren en/of ze uit te stellen tot in januari. Ongetwijfeld leeft deze bezorgdheid ook in andere scholen.

Tegelijk is er de duidelijke ambitie van de koepels om de examens te laten doorgaan, voor de continuïteit en net ook om te kijken hoe het gesteld is met de leerachterstand. De topman van het katholiek onderwijs stelt bijvoorbeeld dat er voor de zomer nog voorzichtig werd gedelibereerd, en dat er bij de kerstexamens nu kan gekeken worden waar de leerlingen staan en of er eventueel moet geheroriënteerd worden. Dit kan natuurlijk wrang overkomen bij leerlingen die net denken dat ze nu nog niet 'naar waarde kunnen geschat worden' omdat ze hun achterstand nog niet hebben kunnen inhalen en de leeromstandigheden allesbehalve optimaal zijn.

Vandaar mijn vragen:

- Welk beleid voeren de Brusselse Nederlandstalige scholen rond de examens. Zijn er die examens uitstellen of spreiden?
- Wordt in de inhoud van de examens rekening gehouden met leerachterstand die door de omstandigheden nog niet volledig kon worden ingehaald? Zal er ook nu in de deliberaties rekening gehouden worden met de uitzonderlijke (individuele) omstandigheden? Zeker indien dit een effect zou hebben op heroriëntatie?
- Worden leerlingen extra voorbereid op deze examenronde?
- Welke rol speelt het onderwijscentrum Brussel (OCB) om schoolteams te ondersteunen die zich continu moeten aanpassen en een midden vinden tussen de leerdoelen en het welzijn van hun leerlingen?

Fouad Ahidar,
18 november 2020

Datum van de indiening : 19 november 2020

Vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: aansluiting van het onderwijs op de veranderende behoeften en vraag op de arbeidsmarkt

Naar aanleiding van een boeiend interview met Olivier Willocx, CEO van de Brusselse ondernemersorganisatie Beci, die ondervraagd werd over een aantal actuele uitdagingen voor Brusselse ondernemers, wil ik het thema relatie onderwijs-arbeidsmarkt nog eens aansnijden. In het vraaggesprek komt natuurlijk de crisis door de coronamaatregelen aan bod. De vraag wordt gesteld waar de Brusselaars nog werk gaan vinden.

Het antwoord van Willocx is even oprecht als logisch: “Het allergrootste probleem in Brussel zijn de verkeerd opgeleide middelbare scholieren.”

Hij geeft dan een aantal voorbeelden van afstudeerrichtingen in het technisch onderwijs die totaal verouderd zijn. De richting kantoor bijvoorbeeld, of nog een aantal studierichtingen die leiden naar administratieve beroepen die reeds grotendeels zijn geautomatiseerd en dat in de toekomst nog meer zullen zijn en waarvoor geen toekomst is.

Daarnaast stelt hij vast dat er voor de bouwsector niemand te vinden is. Hij stelt terecht dat wanneer Brussel de transitie wil maken naar een groenere economie met duurzame gebouwen we heel wat geschoolde bouwvakkers en technici nodig hebben. En die zijn er niet. Er zijn tienduizenden Brusselse jongeren werkloos en het zullen er waarschijnlijk meer worden.

Bovendien stromen jaarlijks duizenden migranten Brussel binnen maar nog zouden we op zoek moeten gaan naar buitenlandse bouwvakkers? Dat is toch de waanzin nabij?

Willocx geeft ook aan dat er een groeiend tekort is aan informatici en communicatiespecialisten.

Zelf zie ik een grote uitdaging in de verminderde bezetting van de kantoorgebouwen waar hoog opgeleide pendelaars, expats en internationale specialisten steeds meer wegblijven omdat afstandswerken een veel groter aandeel in de activiteiten inneemt. Deze tendens zal zich nog versterken wanneer de Brusselse regering blijft volhouden met de éézijdige stadstol en nog meer actieven zullen wegblijven uit Brussel en vele kantoren zullen verhuizen naar Vlaams en Waals Brabant. Daardoor valt een hele sector aan dienstverlening in duigen, horeca, onderhoud, een heleboel sectoren waar slecht of verkeerd opgeleide mensen nog terecht konden, zullen hun aandeel in de tewerkstelling zien bloeden.

Bovendien zie ik in de welzijns- en gezondheidssector ook bijkomende uitdagingen waar het steeds moeilijk is goed personeel te vinden is dat in Brussel bovendien meertalig moet zijn. Het vreemde is dat ons middelbaar onderwijs en vooral dat in Brussel niet aangepast is aan de huidige omstandigheden en dat die situatie zich in de nabije toekomst nog scherper zal manifesteren.

Ik geef het voorbeeld uit de welzijns- en gezondheidssector. Een studierichting zoals ‘gezondheids- en welzijnswetenschappen’ die leerlingen oriënteert in wetenschappelijke richtingen zoals bijvoorbeeld laboranten of beroepen in de zorg telt volgens de ‘onderwijskiezer’ slechts twee scholen. Het vrije Sint-Guido in Anderlecht het technisch Atheneum in Jette. Jaarlijks studeren dus slechts een paar klassen af in deze richting. En dat heeft dan ook gevolgen voor de keuzes die gemaakt worden voor het hoger onderwijs.

Nochtans is de nood aan personeel in deze sector zeer groot. We horen steeds de problemen van de tweetalige ziekenhuizen dat ze geen tweetalig personeel vinden, terwijl ons onderwijs net die mensen zou moeten afleveren die daar aan de slag zouden moeten gaan. Om in het hoger onderwijs of in de beroepen de juiste toestroom te hebben moeten de leerlingen in het

middelbaar onderwijs worden voorbereid. We kunnen dit voorbeeld herhalen voor zoveel sectoren.

We kunnen ons nu op de borst blijven kloppen over de relatieve sterkte en kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel maar ik denk dat we toch eens moeten kijken naar die problematiek die zich volgens mij in de Vlaamse grote steden maar vooral in onze hoofdstad zeer specifiek stelt. Onze meertalige leerlingen hebben een goede basis maar moeten beter naar boeiende beroepen met toekomst worden gestuurd. Ik denk dat dit meer nog dan nu het geval is geweest een aandachtspunt voor de VGC moet zijn. Hoe zetten wij ons goede onderwijs in Brussel strategisch in om in belangrijke sectoren onze stempel te drukken.

Scholen zijn natuurlijk autonoom maar zij functioneren ten bate van onze samenleving en met belastinggeld. In het verleden hebben scholen met het doelgericht inrichten van specifieke studierichtingen sterk bijgedragen tot de ontwikkeling van regio's waar het economisch moeilijk ging. Het strategisch inplanten van een technische school was dikwijls de start van een economische opleving van een streek. We hebben in Brussel de scholen maar omwille van allerlei begrijpelijke praktische redenen niet altijd de juiste studierichtingen. Dat is een realiteit waar we in het verleden reeds geprobeerd hebben iets aan te doen maar waar we nu nog meer dan vroeger en meer dan vroeger iets aan moeten doen.

Ik ben er van overtuigd dat een betere afstemming van school en later beroepsleven ook voor de leerlingen een betere motivatie kan bewerkstelligen.

De VGC ondersteunt bijvoorbeeld de vzw Tracé Brussel die als doel heeft zo veel mogelijk Brusselaars in te schakelen op de arbeidsmarkt en onder meer het

Nederlandstalig beroepsgericht onderwijs-, opleidings- en werkervaringsaanbod in Brussel promoot.

Maar ik denk dat er meer moet gebeuren.

Ik stel daarom voor dat het college de nodige actie onderneemt om de organisaties van ondernemingen en andere belangengroepen in Brussel en de Vlaamse onderwijssector bij elkaar brengt zodat een concreet actieplan kan worden opgesteld. Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is een voortrekker, we moeten die troef ook inzetten om gericht ons economisch weefsel te versterken.

Mijn vragen zijn de volgende:

1. Welk overleg is er tussen het onderwijsveld en de Brusselse economische actoren om onderwijsrichtingen af te stemmen op de behoeften van de samenleving?
2. Is er binnen de scholen een kritisch onderzoek en opvolgingen naar de efficiëntie van hun studierichtingen? Welke rol speelt de VGC hier in of kan ze hierin spelen?
3. Is er in het kader van het Brussels Nederlandstalig onderwijs een opvolgsysteem naar het verdere verloop van opleiding en beroepsleven van degenen die aan het middelbaar onderwijs afstuderen? Weten scholen wat leerlingen doen één jaar na hun afstuderen? Welke rol speelt de VGC hier in of zou ze kunnen spelen?
4. Wat wil het college ondernemen om in samenspraak met de scholengroepen, het Vlaams Departement Onderwijs, de VDAB en Actiris en de economische actoren de studierichtingen die in het Middelbaar onderwijs in Brussel worden aangeboden op de behoeften van de arbeidsmarkt af te stemmen?

Dominiek Lootens-Stael